

ИКОНОМИЧЕСКИ УНИВЕРСИТЕТ - ВАРНА
ФАКУЛТЕТ „УПРАВЛЕНИЕ“
КАТЕДРА „УПРАВЛЕНИЕ И АДМИНИСТРАЦИЯ“

Приета от ФС (протокол №12/29.04.2024 г.)

Приета от КС (протокол №10/16.04.2024 г.)

УТВЪРЖДАВАМ:

Декан:

(доц. д-р Добрин Добрев)

У Ч Е Б Н А П Р О Г Р А М А

ПО ДИСЦИПЛИНАТА: „МЕНИДЖМЪНТ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ В МЕЖДУНАРОДНИЯ БИЗНЕС“

ЗА СПЕЦ: „Мениджмънт на човешките ресурси“; ОКС „магистър“ – редовно обучение

КУРС НА ОБУЧЕНИЕ: 5 за СС и СНУ, 6 за ДНДО и СПН

СЕМЕСТЪР: 10 за СС и СНУ, 12 за ДНДО и СПН

ОБЩА СТУДЕНТСКА ЗАЕТОСТ: 240 ч.; в т.ч. аудиторна 60 ч.

КРЕДИТИ: 8

РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА СТУДЕНТСКАТА ЗАЕТОСТ СЪГЛАСНО УЧЕБНИЯ ПЛАН

<i>ВИД УЧЕБНИ ЗАНЯТИЯ</i>	<i>ОБЩО (часове)</i>	<i>СЕДМИЧНА НАТОВАРЕНОСТ (часове)</i>
АУДИТОРНА ЗАЕТОСТ:		
т.ч.		
• ЛЕКЦИИ	30	2
• УПРАЖНЕНИЯ (семинарни занятия/ лабораторни упражнения)	30	2
ИЗВЪНАУДИТОРНА ЗАЕТОСТ	180	-

Изготвили програмата:

1. ....
(доц. д-р Добрин Добрев)
2. ....
(гл. ас. д-р Силвия Димитрова)
3. ....
(гл. ас. д-р Петър Петров)

Ръководител катедра: .....
„Управление и администрация“ (доц. д-р Д. Серафимова)

I. АНОТАЦИЯ

Дисциплината „Мениджмънт на човешките ресурси в международния бизнес“ е предназначена за студенти от магистърската програма по МЧР. Целта на дисциплината е да представи съдържателните характеристики на културните различия и управлението на таланти в условията на международен бизнес. Акцентира се на международните назначения, тяхното ключово значение, потенциала на талантите в глобалната бизнес среда и предизвикателствата и тенденциите в международния мениджмънт на човешките ресурси.

Дисциплината допълва знанията, получени по управление на човешките ресурси, международен мениджмънт, стратегическо управление и социална отговорност на бизнеса. Тя формира умения за работа и адаптация в мултикултурен екип и за идентифициране, привличане и задържане на таланти. Обучението по мениджмънт на човешките ресурси в международния бизнес разширява компетенции за изграждане на работодателска марка и надгражда знанията и уменията за трансформиране в глобални лидери.

Дисциплината отваря нови хоризонти по отношение на актуалните тенденции в международния мениджмънт на човешките ресурси: професионалното „номадство“, кризата с талантите и прехода към „гъвкав“ МЧР.

Учебната дисциплина „Мениджмънт на човешките ресурси в международния бизнес“ предлага възможност за придобиване на личностна, предприемаческа и компетентност за културна осведоменост и изява.

II. ТЕМАТИЧНО СЪДЪРЖАНИЕ

No. по ред	НАИМЕНОВАНИЕ НА ТЕМИТЕ И ПОДТЕМИТЕ	БРОЙ ЧАСОВЕ		
		Л	СЗ	ЛУ
	ТЕМА 1. ПРЕДИЗВИКАТЕЛСТВА ПРЕД МЕЖДУНАРОДНИЯ МЕНИДЖМЪНТ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ	2	1	
1.1.	МЧР и МЧР в международния бизнес			
1.2.	Глобализация и локализация. „Лов за ресурси“			
1.3.	Мултинационални компании. Мултикултурни екипи			
1.4.	Ролята на жените			
1.5.	Ролята на синдикатите			
	ТЕМА 2. КУЛТУРА	4	5	
2.1.	Елементи на културата. Културни различия			
2.2.	Модел на Хофстеде			
2.3.	Модел на Тромпенаарс			
2.4.	Проект GLOBE. Хол. Шварц			
	ТЕМА 3. ВЛИЯНИЕ НА КУЛТУРАТА ВЪРХУ МЕНИДЖМЪНТА НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ В МУЛТИНАЦИОНАЛНИТЕ КОМПАНИИ	3	3	
3.1.	Процес на вземане на решения			
3.2.	Комуникационен процес и преговори			
3.3.	Мотивиране			
3.4.	Етика далеч от дома			
3.5.	Стратегия и организационна структура.			
3.6.	Културна интелигентност			
	ТЕМА 4. УПРАВЛЕНИЕ НА МЕЖДУНАРОДНАТА МОБИЛНОСТ НА ПЕРСОНАЛА	6	6	

4.1.	Рекрутинг. Експатриати			
4.2.	Подготовка и приспособяване			
4.3.	Възнаграждение и представяне			
4.4.	Репатриране			
ТЕМА 5. ПРОЦЕСЪТ НА МЕЖДУНАРОДНИЯ МЕНИДЖМЪНТ НА ТАЛАНТИ		3	3	
5.1.	Идентифициране на талантите			
5.2.	Привличане на талантите			
5.3.	Развитие на талантите			
5.4.	Задържане на талантите			
ТЕМА 6. ИДЕНТИФИЦИРАНЕ И ОЦЕНКА НА ТАЛАНТИ В ГЛОБАЛНА СРЕДА		2	2	
6.1.	Модели за идентифициране на таланти			
6.2.	Техники за прилагане на моделите			
6.3.	Стандартни измерители на таланта			
6.4.	Прогнозиране на успеха			
6.5.	Процеси за събиране на информация			
6.6.	Анализ на резултатите			
ТЕМА 7. ОБУЧЕНИЕ И РАЗВИТИЕ В ГЛОБАЛНА СРЕДА		3	3	
7.1.	Разработване на програми за обучение			
7.2.	Разработване на кариерни планове			
7.3.	Интегриране със системата за възнаграждение			
7.4.	Други подходи за развитие на таланта			
7.5.	Оценка на ефективността от приложените техники			
ТЕМА 8. ГЛОБАЛНИ ЛИДЕРИ		2	2	
8.1.	Въведение в лидерството			
8.2.	Ориентация към лидера			
8.3.	Ориентация към взаимоотношенията			
8.4.	Ролята на последователите			
8.5.	Ситуационен подход			
8.6.	Културни детерминанти на лидерството			
8.7.	Развитие на глобалните лидери			
ТЕМА 9. УПРАВЛЕНИЕ НА РАБОТОДАТЕЛСКАТА МАРКА В МУЛТИНАЦИОНАЛНИТЕ КОМПАНИИ		3	3	
9.1.	Същност на работодателската марка			
9.2.	Елементи на работодателската марка			
9.3.	Изграждане на работодателска марка			
ТЕМА 10. СЪВРЕМЕННИ ТЕНДЕНЦИИ В МЕЖДУНАРОДНИЯ МЕНИДЖМЪНТ НА ЧОВЕШКИТЕ РЕСУРСИ		2	2	
10.1.	Професионално „номадство“			
10.2.	Недостиг на таланти			
10.3.	Преход към „гъвкав“ МЧР			
Общо:		30	30	

III. ФОРМИ НА КОНТРОЛ

№. по ред	ВИД И ФОРМА НА КОНТРОЛА ¹	Брой	ИАЗ ч.
1.	Семестриално оценяване		
1.1.	Курсов проект	1	60
1.2.	Казуси	4	20
1.3.	Дискусии	4	20
Общо за семестриалното оценяване:		9	100
2.	Сесийно оценяване		
2.1.	Изпит	1	80
Общо за сесийното оценяване:		1	80
Общо за всички форми на контрол:		10	180

IV. ЛИТЕРАТУРА

ЗАДЪЛЖИТЕЛНА (ОСНОВНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Хофстеде, Х. (2001). *Култури и организации. Софтуер на ума*. София: Класика и стил.
2. Тромпенаарс, Ф., Хампдън-Търнър, Ч. (2004). *Да се носиш по вълните на културата: разбиране на културното разнообразие в бизнеса*. София: Издателство "Класика и Стил".
3. Dickmann, M., Brewster, Ch., Sparrow, P. (2016). *International Human Resource Management. Contemporary HR issues in Europe*. 3rd ed. Routledge.
4. Hutchings, K., De Cieri, H. (eds). (2016). *International Human Resource Management - from cross-cultural management to managing a diverse workforce*. Routledge.
5. Lucio, M.M. and Mackenzie, M. (2022). *International Human Resource Management: The transformation of work in a global context*. London: SAGE Publications.
6. Reiche, B.S., Stahl, G., Mendenhall, M., Oddou, G. (eds). (2017). *Readings and cases in International Human Resource Management*. 6th ed. Routledge.

ПРЕПОРЪЧИТЕЛНА (ДОПЪЛНИТЕЛНА) ЛИТЕРАТУРА:

1. Захариев, Е. (2013). Управление на човешкия фактор в глобалната организация. Уникалност и принос. *ИКОНОМИКА И МЕНИДЖМЪНТ*, 2, 7-13.
2. Петров, П. (2012). Предимства и недостатъци от използването на експатриати в международния бизнес, // *Тенденции и предизвикателства в развитието на икономиката* : Сб. докл. от международ. науч. конф. : Т. 4. - Варна : Унив. изд. Наука и икономика, 2012, с. 260 - 266.
3. Петров, П. (2013). Приложение на метриците за оценка на межкултурните различия, // *Науч. конф. на младите науч. работници* : 2013 : Сб. докл. - Варна : Унив. изд. Наука и икономика, с. 350 - 357.

¹ При дисциплини, които завършват с текуща оценка се попълва само т. 1 Семестриално оценяване, съгласно чл.21, ал. 2 от Правилника за оценяване на знанията, уменията и компетентностите на студентите в Икономически университет – Варна.

4. Burgiel, A., Wiwczaroski, T., Nemethova, I., Petrov, P., Richter, B., Stradiotova, E., Zralek, J., Brevenikova, D. (2020). *Global Leadership and Leadership Development*. Hamburg : Verlag Dr. Kovač.
5. Deresky, H. (2017). *International management*. 9th ed., Pearson.
6. Hanson, D., Ward, C., & Chin, P. (2012). Leading virtual teams across national and cultural boundaries. *International Leadership Journal*, 13, 3-16.
7. Hofstede, G., Hofstede, G. J., & Minkov, M. (2010). *Cultures and organizations; Software of the mind* (3rd edition). New York: McGraw Hill.
8. Schein, E. and Schein, P. (2017). *Organizational culture and leadership*. Hoboken: John Wiley & Sons.
9. Schwartz, S. H. (2006). A theory of cultural value orientations: Explication and applications. *Comparative Sociology*, 5, 137-182.